

<p>1-2</p> <h2>Editorial</h2> <p>La ciutat dels vianants, la ciutat dels 15 minuts</p> <p>3-5</p> <h2>Acpiditats</h2>	<p>3-8</p> <h2>Notícies</h2> <p>ACPIDA participa al màster universitari Degree in Urban Design for Healthy Cities (UIC)</p> <p>L'Europa de les ciutats segures. Avenços CPTED</p>	<p>Contactes amb CPTED UK per a la col·laboració en un projecte Horizon</p> <p>Curs en Disseny dels espais públics i prevenció de la inseguretat</p> <p>Congrés Impact'24 i desenvolupament sostenible</p> <p>Felicitació pública de l'Ajuntament de Mataró a ACPIDA</p>
---	---	--

PREVENCIÓ AMBIENTAL

Editorial

La ciutat dels vianants, la ciutat dels 15 minuts

Més de dues tercers parts de l'espai públic a Espanya, un 68.1%, està destinat a l'ús de vehicles, essent només el 31.9% de l'espai públic, un espai per a vianants, això sense tenir en compte parcs i zones enjardinades. Si comparem entre nuclis urbans i barris no centrals hi veiem una diferència significativa, en els primers trobem un 56.7% de zones per a vianants versus un 25.6% per als segons (La Vanguardia, 2023).

Amb l'objectiu d'anar modificant aquestes dades, s'està fomentant la **conversió a zones per a vianants** de les vies, sent el procés pel qual es fa per a vianants un carrer o una part de la ciutat impedit el pas de vehicles a motor. Aquest procés ha anat guanyant terreny al nostre país, iniciant a Catalunya el moviment conegut com a “la ciutat dels 15 minuts”, amb l'objectiu de promoure un desenvolupament urbà sostenible, reduir la dependència dels vehicles a motor i millorar la qualitat de vida dels ciutadans.

Amb aquesta conversió es creen entorns més segurs i atractius per caminar. Segons Gehl (2010), es **contribueix a la revitalització urbana, millorant l'accessibilitat i la interacció social**, a la vegada que es redueix la contaminació.

En aquest sentit, Catalunya n'hem estat pioners, especialment amb la implementació de les anomenades “**superilles**”. Aquest concepte, no exempt de crítiques i certes resistències, intenta, en un espai urbà i concretament el de Barcelona, reorganitzar el trànsit per alliberar grans àrees del centre per a ús dels vianants i per a la creació d'espais verds, zones de jocs i de descans que **fomenten la convivència i l'activitat física** (Ajuntament de Barcelona, 2020).

L'urbanista Carlos Moreno (Moreno, 2021), va popularitzar el concepte de “**la ciutat dels 15 minuts**”. Va proposar un model de ciutat on tots els serveis essencials (treball, educació, oci, comerç, salut, seguretat) es troben a 15 minuts a peu o en bicicleta des de la llar. Amb aquest model, es pretén reduir la necessitat de desplaçaments llargs, promovent un estil de vida més saludable i sostenible.

A Catalunya aquest model s'ha anat integrant als plans d'urbanisme de diferents municipis. A Barcelona, per exemple, el trobem integrat al Pla Director Urbanístic Metropolità (PDU) que busca un entorn més compacte i connectat (AMB, 2020), fomentant així una major equitat social al garantir que tots els ciutadans tinguin accés a serveis bàsics al seu entorn immediat.

Entre els seus beneficis, trobem que amb la reducció de les emissions dels vehicles, es podrien arribar a prevenir fins 700 morts prematures a l'any per la contaminació de l'aire (ISGlobal, 2021). A més, promou un estil de vida més actiu, **millorant la salut física i mental**, tan importants per les persones. Els ciutadans que viuen en àrees preparades per a vianants reporten nivells més alts d'activitat física i benestar general (ISGlobal, 2022).

Tot i els beneficis, com s'ha avançat anteriorment, la **conversió a zones per a vianants** s'enfronta a desafiaments i crítiques. Un dels principals és la resistència d'alguns sectors de la població i comerciants que depenen del trànsit vehicular pels seus negocis, comportant cert temor per veure reduïdes les seves vendes (Cambra de Comerç de Barcelona, 2019). Així mateix, trobem la gran inversió que cal fer en infraestructures i un canvi cultural en la forma en que les persones perceben i utilitzen l'espai urbà. En aquests casos esdevenen essencials la participació ciutadana i la comunicació efectiva, per garantir l'èxit de les polítiques de conversió i de proximitat, ja que les mesures i canvis que es realitzen per millorar l'entorn dels ciutadans, han d'estar d'acord a les necessitats d'aquests per a que realment funcionin.

Amb tot això dit, podem veure com la **metodologia CPTED** està estretament relacionada amb la conversió de les vies ja que ambdues busquen millorar la seguretat i la qualitat de vida en espais urbans, així trobem principalment que:

- El disseny d'espais per a vianants permeten augmentar la vigilància natural de l'entorn al trobar-nos més persones actives i àrees millor il·luminades i obertes, per tant, es produeix una reducció de la delinqüència.
- Reducció del risc de delictes relacionats amb la seguretat vial (atropellaments, conducció temerària, etc.) millorant la seguretat dels vianants.
- Les zones de vianants poden dissenyar-se amb elements que fomentin l'ús comunitari: bancs, jardins, art urbà, etc. reforçant el sentiment de pertinença, cura de l'entorn i un entorn més segur i col·laboratiu.
- Aquest tipus de zones solen tenir més manteniment, amb més atenció per part de l'autoritat i la comunitat, reduint el vandalisme i altres comportaments delictius, a la vegada que es redueix la por al delicte i el sentiment d'inseguretat.

Per tant, veiem com fomentar la **conversió de les vies per a vianants** en zones urbanes en relació als principis CPTED, creen entorns urbans més segurs, accessibles i acollidors per la comunitat, contribuint no només a la seguretat, sinó també a la vitalitat i sostenibilitat dels espais urbans. Tot i així, cal preguntar-nos com s'ha de dur a terme aquesta conversió tenint en compte la necessitat d'escoltar als veïns i veïnes, els principals afectats o beneficiaris d'aquesta transformació urbana.

Referències

Ajuntament de Barcelona. (2020). *Superilla Barcelona: nova etapa*. Recuperat de <https://www.barcelona.cat/superilles>

AMB (Àrea Metropolitana de Barcelona). (2020). Pla Director Urbanístic Metropolità. Recuperat de <https://www.amb.cat/web/territori/urbanisme/pdu-metropolitana>

Cambra de Comerç de Barcelona. (2019). Impacto económico de la peatonalización en el comercio. Recuperado de <https://www.cambrabcn.org/>

Gehl, J. (2010). *Cities for People*. Washington, D.C.: Island Press.

Instituto de Salud Global de Barcelona (ISGlobal). (2021). *Para mejorar la salud y la movilidad, necesitamos nuevos modelos urbanos*. Recuperat de <https://www.isglobal.org/healthisglobal/-/custom-blog-portlet/to-improve-urban-health-and-mobility-we-need-to-implement-new-urban-models>

La Vanguardia (27 d'octubre de 2023). La pacificación de las calles en España está lejos: los coches siguen teniendo prioridad. *La Vanguardia*. Recuperat de <https://www.lavanguardia.com/motor/actualidad/20231027/9327909/pacificacion-calles-espana-esta-lejos-coches-siguen-teniendo-prioridad-respecto-peatonos-tsc.html>

Moreno, C. (2021). Carlos Moreno. Ciudades de 15 minutos: mejores ciudades y mucho más humanas. *Ciudadanía Metropolitana*. Recuperado de <https://ciudadaniametropolitana.org.ar/2020/08/carlos-moreno-ciudades-de-15-minutos-mejores-ciudades-y-mucho-mas-humanas/>

Instituto de Salud Global de Barcelona (ISGlobal). (2022). *Un estudio muestra cómo el entorno urbano condiciona la actividad física de las personas con EPOC*. Nota de prensa. Recuperat de <https://www.isglobal.org/documents/10179/10088041/>

ACPIDITATS

Guia per a la prevenció de la seguretat per mitjà del disseny d'espais traduïda al castellà

ACPIDA va elaborar a finals del 2022, la primera guia per a la Prevenció de la inseguretat per mitjà del disseny d'espais realitzada al nostre país i publicada per la Diputació de Barcelona. Fins a dir d'avui, la guia ha tingut una gran acceptació, especialment per les administracions locals de l'àrea metropolitana de Barcelona i, amb la voluntat de fer-la extensible més enllà de Catalunya, ha estat traduïda al castellà. La publicació es pot trobar, d'entre altres llocs, a la web de l'Asociación Española de Técnicos Urbanistas (AETU), a l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona i a la Diputació de Barcelona (Diba).

La Guia, elaborada pels membres ACPIDA Anna Almécija, Oscar Chamorro i Laia Soriano-Montagut, és una proposta decididament didàctica en què es presenten recomanacions i accions a tenir en compte abans de qualsevol actuació a l'espai públic i dirigides a la prevenció de delictes i la percepció de seguretat.

NOTÍCIA: ACPIDA participa al màster universitari Degree in Urban Design for Healthy Cities de la UIC

ACPIDA, a petició de la Universitat Internacional de Catalunya, es va fer càrrec del Seminari “*Safety perception: determinants of in/security (un/safety). Consequences in people behaviour and cities’ life. CPTED methodology*”, en el marc del màster universitari *Degree in Urban Design for Healthy Cities*.

El Seminari va tenir lloc els dies 27, 28 i 29 de febrer d’aquest 2024 i hi varen participar el nostre president, Francesc Guillen i el membre d’ACPIDA, Santiago Herrero. Les classes varen realitzar-se en anglès i, a partir del concepte de seguretat on la *percepció* és un element nuclear per a plantejar qualsevol iniciativa o política pública, es va plantejar als participants del seminari com el disseny ambiental pot influir tant en la seguretat com en la delinqüència. L’objectiu de les sessions era que els alumnes, provinents d’arreu del món (Estats Units, Regne Unit, França, Alemanya, Itàlia i Mèxic), fossin capaços d’incorporar als seus treballs urbanístics de màster els aspectes de prevenció ambiental al disseny de nous espais públics.

Entre aquests treballs podem destacar la vocació que varen demostrar per posar en un mateix pla la funcionalitat, la integració en l’entorn i les activitats pròpies del barri, la innovació, així com, els diferents conceptes de seguretat ambiental de la metodologia CPTED. Des de obertura d’espais semiprivats, fins a la revitalització de carrers i solars abandonats amb projectes de revitalització per a veïns i visitants, passant per a equipaments públics de cohesió i serveis pel barri.

La formació inclogué, com a estudi de camp, una marxa exploratòria pel barri del Poble Nou de Barcelona (espai que havia concentrat els projectes urbanístics de màster) per tal d’experimentar i discutir in situ els conceptes treballats i a l’aula i exposats en els treballs finals de màster. Durant la marxa exploratòria es va tenir l’oportunitat de comprovar el bon nivell i l’alt grau d’incorporació dels diversos conceptes propis del CPTED.

Foto 1. Santiago Herrero i Francesc Guillén durant la marxa exploratòria pel barri de Poble Nou.

Foto 2. Espai semiprivat analitzat durant la marxa exploratòria pel barri de Poble Nou.

ACPIDITATS

Curs en línia a Ekuaf-formación sobre la prevenció del delictes a través del disseny ambiental

Ekuaf-formación ofereix un curs en línia sobre la prevenció del delictes a través del disseny ambiental. El curs ha estat dissenyat per ACPIDA i és impartit per la nostra vicepresidenta Anna Almécija. El curs aborda les diferents estratègies que es plantegen des del CPTED, i té una durada de 50 hores i ofereix els fonaments teòrics del CPTED, així com, els seus principis d’aplicació i estratègies concretes de prevenció de la inseguretat. El podeu trobar al següent enllaç

<https://formacion.ekua.es/curso-prevencion-del-delito/>

NOTÍCIA: L'Europa de les ciutats segures. Avenços CPTED

En el marc de la **8a Conferència Internacional “Seguretat, ciutats i democràcia”**[1], organitzada pel Fòrum Europeu per a la seguretat urbana (EFUS) a Brussel·les, del 20 a 22 de març, es van dur a terme diverses trobades amb diverses organitzacions que treballen la prevenció ambiental en el marc de la International CPTED Association (ICA).

L'EFUS és conegut per la seva gran implementació entre les ciutats i àrees urbanes de tot Europa. Durant aquesta conferència, en la qual varen participar més de 700 persones, de 125 ciutats de 26 països diferents, els més de 150 ponents tingueren l'oportunitat de participar en divuit sessions de treball temàtiques, dotze visites de camp i quatre sessions plenàries. Durant aquests tres dies es tractaren un ventall ampli de temàtiques que van des de la “radicalització violenta”, passant per les “violències sexuals i sexistes” i fins a les oportunitats de la intel·ligència artificial, entre moltes d'altres.

Durant aquesta darrera gran conferència, des d'ACPIDA es va tenir l'oportunitat de posar sobre la taula, amb la presidenta d'ICA; Macarena Rau, la importància d'aconseguir introduir els principis i tecnologies CPTED en l'àmbit de la seguretat urbana. En aquest sentit vàrem manifestar la nostra satisfacció en veure com l'EFUS els incorpora i els té en compte en els seus projectes i en les seves tasques d'assessorament de projectes de recuperació d'espais degradats i insegurs.

A la vegada, l'organització va coincidir amb representants del DSP dels Països Baixos i de la Conferència per a la prevenció del Delicte d'Alemanya (DPT), amb els quals vàrem poder constatar el grau divers de desenvolupament, consolidació i formalització de CPTED en els diversos països d'Europa, que presenten realitats molt diferents. En aquest sentit, tenim que als Països Baixos, per exemple, les noves construccions i urbanitzacions han de complir amb paràmetres específics de qualitat CPTED per tal de poder rebre l'aprovació dels poders públics, mentre que a casa nostra, tot i existir previsions legals al respecte, el seu grau d'implementació formal és gairebé nul.

[1] <https://efus.eu/conference-securite-democratie-villes/>

ACPIDITATS

*Publicació de la memòria 2023
ACPIDA*

Com a part de les seves obligacions i del seu compromís amb la rendició de comptes, ACPIDA, en breu, publicarà la seva memòria d'activitats pel 2023. La memòria té l'objectiu i la voluntat de donar a conèixer quines han estat les activitats de l'associació (jornades, cursos, publicacions, reunions, col·laboracions) i oferir una màxima transparència tant en el nostre funcionament i estructura com en els nostres balanços econòmics. La memòria també inclourà aquells membres d'ACPIDA que han estat acreditats per ICA a través dels seus cursos de formació en CPTED.

NOTÍCIA. Contactes amb CPTED UK per a la col·laboració en un projecte Horizon

En el marc de la presentació dels resultats del [projecte ICARUS](#) a Liège (25 i 26 de juny), es va produir una trobada informal entre el director del [CPTED del Regne Unit](#), Richard Stones, i el president d'ACPIDA, Francesc Guillén, per tal de proposar àrees de cooperació entre totes dues institucions. Entre d'altres, es va plantejar la possibilitat de presentar, amb altres socis, el projecte *Resilient and secure urban planning and new tools for EU territorial entities*, a la nova convocatòria [Horizon-CL3-2024-INFRA-01-02](#).

El projecte, en fase de construcció, pretén omplir el dèficit de formació en criteris i metodologia CPTED dels actors en matèria d'urbanisme i de seguretat. El seu limitat desenvolupament i aplicació es deuen bàsicament al fet d'ignorar l'existència d'aquest marc conceptual i de la matèria per part dels diversos operadors. El projecte pretén incorporar administracions públiques, diverses seccions de la *Internacional CPTED Association* d'arreu del món (especialment Europa), així com, experts de l'acadèmia. El termini per a la seva presentació acaba el 20 de novembre d'aquest any. Les converses per concretar-ne els detalls ja han començat i ambdues organitzacions esperen que siguin exitoses i arribin a bon port.

Foto: El Director CPTED UK, Richard Stones i el President d'ACPIDA, Francesc Guillén a Liège

NOTÍCIA. Curs en Disseny dels espais públics i prevenció de la inseguretat

El mes de març va finalitzar la primera edició del curs en Disseny dels espais públics i prevenció de la inseguretat que s'ha dut a terme en la EPSI-FUAB. Aquesta formació especialitzada ha ofert als assistents al llarg de cinc sessions continguts que els capaciten per a dissenyar entorns des de la perspectiva física, però també la humana i social. Els participants d'aquesta primera edició han estat professionals de la seguretat pública, urbanisme i riscos laborals.

Les classes - impartides pels professors i membres d'ACPIDA Francesc Guillén i Anna Almécija- han combinat els coneixements teòrics amb nombrosos exemples pràctics. S'han tractat temes com la percepció d'inseguretat, la distribució espacial de la inseguretat i la victimització, els principis CPTED de primera, segona i tercera generació, etc.

També s'han realitzat sortides de l'aula amb la finalitat d'analitzar diferents aspectes de disseny ambiental d'espais que poden influir en la inseguretat de l'entorn.

La primera sortida va ser una visita al servei de seguretat del Campus de la Universitat Autònoma, on el director de seguretat, Manel Fernández de Bobadilla ens va oferir una explicació ambiental de la seguretat en el campus, partint del tipus d'activitats que es duen a terme, el tipus d'usuaris dels diversos espais, les característiques del territori i les vies d'accés i mitjans de transport.

La darrera activitat va ser la visita a la Planada de Sabadell, on de la mà del Sotsinspector de la Policia Local, Joan Jordan, i del president de l'associació gitana de Sabadell, Manuel Heredia, es va fer un recorregut pel barri. Durant la marxa es va fer una parada a la Biblioteca del Nord, on es va plantejar l'abordatge de diferents problemàtiques d'inseguretat que es generen en l'equipament i en els seus entorns.

Ens plau informar que ja s'ha programat la següent edició del curs que es durà a terme durant els mesos d'octubre i novembre de 2024.

Foto 1. Francesc Guillén durant la formació del curs.

Foto 2. Alumnes del curs, juntament amb en Joan Jordan i Manuel Heredia, durant la marxa exploratòria que es va realitzar durant el curs.

NOTICIA: Congrés Impact'24 i desenvolupament sostenible

El 15 i 16 de maig va tenir lloc a Poznan (Polònia) el congrés *Impact'24* [1]. És un esdeveniment internacional que pretén promoure un desenvolupament sostenible així com un impacte positiu en l'àmbit social i ambiental.

Entre les activitats d'aquest congrés hi havia una taula rodona sobre els principis i la metodologia CPTED (*Urban Security in Urban Planing*). Organitzava la taula la [DSP-groep](#) [2] dels Països Baixos. Intervingueren Paul Van Soomeren i Vivian Gravernech per part del DSP-groep, Lotte Fast Carlsen, subdirectora de [Nordic Safe Cities](#) [3], Rafał Batkowski, Director de seguretat pública, [Institute for Security and International Development](#) [4] i el president d'ACPIDA, Francesc Guillén. El debat se centrà en la necessitat de girar els ulls de l'urbanisme i de la prevenció del delictes i la inseguretat cap als principis de prevenció ambiental, ja que representa un enfocament molt integral de les problemàtiques subjacents. CPTED és una metodologia que no té en compte únicament les manifestacions delictives i de inseguretat en sí mateixes, sinó que té molt present els factors ambientals que els faciliten.

L'aplicació dels criteris CPTED a l'àmbit de l'urbanisme i la construcció de nous edificis significa el desenvolupament més sostenible possible en desarticlar els elements ambientals que afavoreixen la inseguretat i victimització, proporcionant una millora a mig i llarg termini, de manera estable i sòlida.

Foto: Francesc Guillén durant la taula rodona de debat al congrés Impact'24 a Poznan.

[1] <https://impactcee.com/impact/2024/>

[2] <https://www.dsp-groep.eu/about-us/>

[3] <https://nordicsafecities.org/>

[4] <https://www.isdp.eu/>

NOTICIA: Felicitació pública de l'Ajuntament de Mataró a ACPIDA

La Policia Local de Mataró en l'acte de la seva festivitat que celebren cada any, lliuren distintius a persones, entitats, institucions i altres cossos i forces de seguretat per la seva contribució a la seguretat a la ciutat de Mataró.

En l'edició d'enguany l'entitat ACPIDA hem tingut l'honor de recollir un diploma en agraïment per l'assessorament que vàrem fer a la Policia Local en vers a uns conflictes de convivència i un increment de la percepció d'inseguretat a la plaça de la Coca de Mataró.

Aquest assessorament va consistir en diverses reunions sobre propostes concretes pel que fa a l'ús de l'espai públic, ús dels locals sense ús comercial, la participació de la comunitat afectada, de diferents serveis municipals i d'altres entitats com centres escolars i establiments comercials de la zona.

El punt de partida és que una situació d'inseguretat, percebuda o real, no es gestionable únicament amb presència policial, sinó que requereix incorporar una mirada multiagencial, la participació i interlocució amb els agents implicats i la valoració d'actuacions per la dignificació de l'espai públic, amb la millora de la

il·luminació, l'increment de la vigilància natural, la re-definició de les zones ocupades, etc. tenint en compte la participació de la comunitat.

Aquest reconeixement no és només un honor rebre'l com a entitat, sinó una constatació de la necessitat i utilitat de la metodologia CEPTED per la prevenció de la inseguretat i la millora de la cohesió social. Tot l'equip ACPIDA estem contents, agraïdes i convençudes de seguir treballant per contribuir a millorar la seguretat dels nostres pobles i viles.

Foto 1. Diploma d'agraïment de l'Ajuntament de Mataró a ACPIDA.

Foto 2. Moment d'entrega del diploma a la nostra companya Noemí Ayguasensosa.

PREVENCIÓ AMBIENTAL

Butlletí, núm. 5,
juliol 2024

Consell editorial:

Francesc Guillén,
Santiago Herrero, Marc
Pons, Ainoa Torrado

www.acpida.cat

info.acpida@gmail.com

@acpida

ASSOCIACIÓ CATALANA PER A LA
PREVENCIÓ DE LA INSEGURETAT A TRAVÉS
DEL DISSENY AMBIENTAL (ACPIDA)
ICA CHAPTER - CATALONIA, SPAIN